

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۱۲/۱۲

جليل غنی هروی

چگونه می توان آینده افغانستان را تأمین نمود

{یاد داشت: کنفرانس ژنیو در مورد افغانستان به تاریخ ۲۷ و ۲۸ نومبر در شهر ژنیو در خلال ابهام و معلوم نبودند آینده سیاسی افغانستان دایر گردید. درین کنفرانس که به ریاست مشترک حکومت افغانستان و ملل متحد دایر شد، هیاتهای از ۶۱ کشور و ۳۵ نهاد بین المللی و همچنان نمایندگانی از جامعه مدنی، سکتور خصوصی و رسانه ها اشتراک کرده بودند.

این کنفرانس به تعقیب کنفرانس های لندن در سال ۲۰۱۴ و بروکسل در سال ۲۰۱۶ دایر گردید. بر نامه کنفرانس ژنیو ملاقاتهای متعددی را روی موضوعات عمده در حاشیه کنفرانس نیز شامل بود. انستیتیوت صلح ایالات متحده امریکا در دهم دسمبر تحلیل جامعی از نتایج مثبت این کنفرانس و نقش و دست آورد های حکومت افغانستان نشر نمود که همچنان موضوعاتی را مورد بحث قرار داده که لاینحل ماند و سوالاتی را که بی جواب ماند، توضیح داده است. این تحلیل نه تنها نتایج این کنفرانس را ارزیابی نموده بلکه ابعاد گسترده عملیه صلح و انتخابات پیش روی ریاست جمهوری افغانستان را بر رسی و اوضاع اقتصادی و تاثیر آن را بر اوضاع سیاسی، و چگونگی بر خورد افغانستان و جهان را به این مسایل مورد ارزیابی و تحلیل قرار داده است.

تحلیل و تفسیر اعلامیه نهائی این کنفرانس را به قلم "ویلیام بایرد" (William A. Byrd) یکی از متخصصین عالی رتبه انستیتیوت صلح ایالات متحده خدمت خوانندگان عزیز تقدیم می دارم. { از نگاه دیپلماتیک و نحوه پیشبرد این کنفرانس، کنفرانس ژنیو به صورت کل از جانب اشتراک کنندگان موفق خوانده شده است و نمایشی از حکومت افغانستان و پیشرفتی که این حکومت در تطبیق اصلاحات و برنامه ای اولویت های ملی در دو سال گذشته داشت، موفق بود. ولی آنچه کنفرانس ژنیو در مورد افغانستان اساساً بدست آورده نتوانست این بود که چه کاری شده نتوانسته و همچنان کدام سوالها جواب داده نشده است.

دست آورد ها:

در پایان این کنفرانس اعلامیه مشترکی تحت عنوان "تأمین آینده افغانستان: صلح اعتماد به خود و پیوستگی" و چار چوب احتساب مشترک ژنیو، هم نشر شد که بر مبنای چار چوب های قبلی است که در سالهای ۲۰۱۲ و ۲۰۱۵ طرح ریز شده بود. ای بر نامه ۲۴ معیاری را طرح می کند که باید در سالهای ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ بر آورده شود تا تداوم معاونتها را در این شش ساحه حمایت نماید:

- ۱ - بهبود امنیت و ثبات سیاسی (به شمول برگزاری انتخابات).
- ۲ - مبارزه با فساد اداری، حکومتداری، حاکمیت قانون و حقوق بشر.
- ۳ - اعاده ثبات مالی، بهبود در تمویل عامه بانکداری تجاری.
- ۴ - اصلاحات در برنامه ریزی های توسعه یی و اداره و تامین اطمینان حق توسعه و انکشاف به شهروندان
- ۵ - توسعه سکتور خصوصی و رشد جامع
- ۶ - انکشاف سهم گیری و مؤثریت.

کنفرانس چه دست آورد دیگری داشت؟

نخست: کنفرانس ژنیو در مورد افغانستان این نیت جامعه بین المللی را که در سال ۲۰۱۶ در بروکسل ابراز شده بود و به شهروندان اطمینان میداد که ۱۵,۲ میلیارد دالر کمک های انکشافی را به افغانستان در سال های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰ خواهد داد بار دیگر تأیید کرد و این که این کمک ها به تدریج تا سال ۲۰۲۴ کاهش خواهد یافت.

حفظ این تعهد برای آینده افغانستان بی نهایت مهم است چون احتمال کم شدن و یا قطع نا گهانی کمک ها، نسخه ای یک فاجعه خواهد بود که منجر به سقوط نظام مالی و احتمالاً حکومت خواهد شد.

تبارز آشکار حمایت کشور های مختلف کمک کننده شامل تعهدی از جانب اتحادیه اروپا به یک بسته ای ۴۷۴ میلیون آبرو (۵۴۰ میلیون دالر) مساعدت، به حیث بخشی از تعهد کمک این اتحادیه در بروکسل است. حکومت

ایالات متحده آمریکا متذکر گردید که ۳,۶ میلیارد دلار از سال ۲۰۱۶ تا کنون به افغانستان کمک غیر نظامی نموده و تعهدات اش را به افغانستان بار دیگر تأیید نمود. یک مقدار کمک های اضافی مالی از طرف کشورهای مختلف کمک کننده برای رسیدگی به خشکسالی و بیجا شدن ناشی از خشکسالی و جنگ ها نیز وعده داده شد.

دوم: اعلامیه کنفرانس ژنیو در مورد افغانستان قویاً تأکید میدارد که انکشاف افغانستان ارتباط نا گسستگی با صلح دارد. از کشورهای کمک کننده و شرکای این کنفرانس بر مبنای یک ضرورت مبرم خواسته شد که یک پلان عمل را طرح و تطبیق نمایند که شامل ارزشهای اساسی و چارچوب موجوده برای پشتیبانی از یک برنامه وسیع ابتکار های اقتصادی باشد که به تواند بعد از راه حل، سرمایه را به افغانستان بر گرداند، سرمایه گذاری افغانها و خارجیان را افزایش دهد، شغل آفرینی نماید، توأمیت اقتصادی منطقی را گسترش دهد.

درین کنفرانس رئیس جمهور غنی پلان تجدید نظر شده ای صلح حکومت افغانستان را اعلام داشت و یک هیات دوازده نفری مذاکره کننده صلح را معرفی نمود. بنیاد این پلان پذیرفتن یک جامعه دموکراتیک از جانب طالبان است که قانون اساسی افغانستان را به شمول محافظت حقوق به پذیرند و یک روش پنج مرحله ای را توسط افغانها و به رهبری حکومت افغانستان با این مشخصات پیشنهاد می نماید: گفت و گوی بین الافغانی و به تعقیب آن مذاکرات با پاکستان و ایالات متحده آمریکا، سپس اشتراک بازی گران منطقی، بعد جهان عرب و اسلامی و بالاخره کشورهای عضو پیمان ناتو و کشورهای خارج از این پیمان. این ابتکار نمایانگر تلاشی است برای تداخل نقش حکومت افغانستان در عملیه صلح، که بعضی سوالاتی را هم مطرح می سازد به خصوص با در نظر داشت این که طالبان مذاکرات مستقیم با حکومت را تا این زمان رد میکنند.

بیانیه ایالات متحده در کنفرانس ژنیو عمدتاً بر راه حل از طریق مذاکره و پلان گذاری برای صلح تمرکز داشت. اتحادیه اروپا پنج نوع مشخص پشتیبانی از عملیه صلح را پیشنهاد نمود:

- همه شمول بودن عملیه صلح،
- کمک به اصلاحاتی که با معامله صلح بروز خواهد کرد، مثل اصلاحات در سکتور امنیتی،
- کار کردن با جنگجویان سابقه و خانواده های شان برای ادغام آنها در جامعه،
- کار نمودن به حیث تضمین کننده عملیه صلح، و
- پیشبرد بیشتر تجارت و پروژه های زیر بنایی با تمام همسایگان افغانستان.

سوم: کنفرانس ژنیو یک پیشرفت چشمدید در گفت و گو ها و یا حد اقل یک تفاهم متقابل، را در موضوعات و مسایل کلیدی از طریق مذاکرات و نشست های جانبی، به شمول نشست روی پیشرفت اقتصادی زنان، تحکیم سکتور خصوصی و رشد و توسعه، و در سایر مسایل مثل بیجا شدن، ادغام مجدد و برگشت آنها و خشکسالی و امنیت مواد غذایی، در بر دارد که مشکلات بشری که افغانستان با آن مواجه است و ضرورت رسیدگی به این مشکلات را برانده می ساخت. بیانیه های با محتوای قوی توسط رئیس جمهور غنی و داکتر عبد الله رئیس اجراییه در جریان این کنفرانس روی موضوعات مختلف ایراد گردید.

نتیجه مثبت دیگر از کنفرانس ژنیو آنست که کشورهای همسایه و قدرت های منطقی بیشتر متباز و فعالانه نسبت به کنفرانس های قبلی روی افغانستان سهم داشتند که پژوهی از اقدامات اخیر در راستای عملیه صلح و درک این امر است که کشورهای منطقه در عملیه صلح و رفاه در افغانستان نقش مهمی خواهند داشت.

مسائل نا حل و سوالات بی جواب:

ژنیو به بعضی از مسایل مهم، حد اقل در نشست های علنی خود، رسیدگی نکرد و سوالات بی جوابی را بجا گذاشت. این سوال ها شامل این موضوعات مهم است: خطر این که انتخابات ریاست جمهوری پیش روی منجر به یک فضای منقسم سیاسی دیگری گردد، امکان بی اطمینانی از عملیه صلحی که در جریان است، اوضاع مشکلزای امنیتی، جریان جیو پولیتیک منطقی و اصطکاک و برخورد این عوامل مختلف.

از بر گذاری انتخابات پارلمانی که درست در زمان تدویر کنفرانس ژنیو عملی شد، با کاستی های جدی در عملیه انتخابات داشت، در کل تمجید شد. اعلامیه کنفرانس ژنیو "آمادگی مؤثر" برای انتخابات سال ۲۰۱۹ را تقاضا نمود تا حد اکثر شفافیت، اعتبار، اشتراک رای دهندگان و امنیت تأمین شده بتواند.

اما زمان ناکافی چشم گیری برای وارد کردن بهبود با مفهوم دیده می شود در حالی که تاریخ این انتخابات در ۲۰ اپریل ۲۰۱۹ است و تصامیم هم در مورد اصلاحات بسیار بطی اتخاذ می گردد. به هر صورت نتایجی که فکر می شود از چنین انتخاباتی بدست آید مشکلزای و مورد مناقشه خواهد بود که می تواند بحرانی را موجب شود که مساعی صلح و ثبات سیاسی را صدمه بزند.

مزید بر آن تمایل جامعه انکشاف بین المللی به جانبداری از انتخابات شاید با ابتکار احتمالی تأخیر در انتخابات ریاست جمهوری و تشکیل یک حکومت مؤقت، به حیث بخشی از آنچه که ممکن است مذاکرات صلح پیچیده و

دوامدار باشد، در تصادم قرار گیرد. کنفرانس ژنیو در مورد افغانستان از عملیه صلح قویاً پشتیبانی نمود، ولی هم در اعلامیه این کنفرانس و هم پلان حکومت افغانستان نقاطی دیده می شود که شاید مشکل باشد به شکل موجوده آن عملیه صلح تطبیق گردد مگر این که انعطاف پذیری و خلاقیتی در آن وارد شود. اعلامیه مشترک این کنفرانس می گوید: «راه حل سیاسی باید تأمین نماید که خشونت ترک می گردد، مناسبات با دهشت افگنی بین المللی قطع می گردد و حقوق انسانی همگان، به شمول زنان و اطفال و کسانی که به اقلیت ها تعلق دارند، طبق قانون بین المللی و آن طوری که در قانون اساسی افغانستان باز تاب یافته، حفظ می گردد»

اسنادی که برای کنفرانس ژنیو در رابطه با رشد اقتصادی تهیه گردیده می گوید: با وصف درک پیشرفت در تطبیق اصلاحات، رشد عواید تولیدات داخلی همچنان بطی بوده است که منجر به راکد بودن اوسط عواید سرانه، افزایش بیکاری و بدتر شدن فقر میگردد. حتی با بر آورد های خوشبینانه، یک رشد سریع بنیادی تا زمانی که جنگ فعلی ادامه داشته باشد و خشونت به حد اعلا می باشد پیش بینی شده نمی تواند.

اصلاحات و سرمایه گذاری ها تفاوت کلی را در حالت صلح آورده می تواند به خصوص اگر با یک درجه مطلوب ثبات سیاسی همراه باشد. بنا بر آن بدست آوردن رشد عالی همزمان با صلح و اصلاحات دور نمای بسیار حقیقی را نشان می دهد. مگر شاید تشنج و کاستی های تجارتي بین بخش های از برنامه اصلاحات و معاملات سیاسی و جزئی از عملیه و یا یک انتخابات بر هم و در هم ریاست جمهوری، صلح وجود داشته باشد.

و بالاخره، در جمله موضوعات عمده در آجندای کنفرانس ژنیو، مبارزه با فساد اداری موضوعی بود که همه اشتراک کنندگان این کنفرانس بطور گسترده به این نظر بودند که پیشرفت نا کافی صورت گرفته و تلاش های دوچندان نیاز دارد. گر چه که ملل متحد گزارش داده بود که در بعضی بخشهای پیشرفت های چشم گیری در مبارزه با فساد بعمل آمده است. ولی در آینده نزدیک که توجه بر انتخابات و عملیه صلح تازه آغاز شده متمرکز است، مبارزه با فساد تا چه حد مؤثر و پیگیرانه بوده می تواند؟

اولویت های بعد از ژنیو:

گر چه کنفرانس ژنیو در مورد افغانستان اهداف بلند پروازانه و قابل تطبیق اصلاحات را پیش نمود، ولی در کوتاه مدت شاید اهداف بیشتر واقعبینانه و معتدل به دست آمده بتواند. گذار از انتخابات ریاست جمهوری بدون صدمات زیاد سیاسی و بر نهاد ها، یک اولویت خواهد بود.

در حالی که بازی گران انکشاف که در ژنیو گرد آمده بودند، مستقیماً در انتخابات و یا عملیه صلح دخیل نیستند، آجندای انکشاف از هر دوی این مسایل متأثر خواهد بود. نتیجه یک انتخابات با کشمکش و جدال بر انگیز، به یک بحران مالی و سقوط عمیق اقتصادی منجر خواهد شد (مثل سال ۲۰۱۴). در حالی که یک موافقتنامه با دوام صلح دور نمای رشد نیرو مند اقتصادی و انکشاف را مهیا می سازد، در کنفرانس ژنیو بر ابعاد صلح قویاً تأکید شد که یک علامت مثبت بود، گرچه نگرانی ها بجای خود هست که انکشاف و اولویت های اقتصادی شاید در جریان مذاکرات صلح در حاشیه قرار گیرد. علاوه بر آن تشنج های بین فشار آوردن برای بر گذاری سریع انتخابات از یک طرف و ابراز وسیع ضرورت بهبود بخشیدن به کیفیت انتخابات از جانب دیگر هم وجود دارد. در جبهه اقتصادی حفظ اقتصاد های خورد و ثبات مالی در جریان فصل انتخابات آینده و عملیه احتمالی صلح، در حالی که از عقب گرد عمده و یا برگشت جدی اصلاحات اجتناب شود، مهم خواهد بود. گر چه طوری که دیده می شود یک هدف معتدل است ولی شاید به یک مشکل مبدل گردد. درسهایی که از بحران مالی در جریان انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۴ باید آموخت و آنرا تکرار نکرد. این بار فاجعه بار تر از آن زمان خواهد بود.

ثبات و تداوم مساعدت های بشری و غیر نظامی جامعه بین المللی به افغانستان که در کنفرانس ژنیو بار دیگر تأیید گردید، اساسی است. این متوازی که ناتو از تعهداتی که در کنفرانس بروکسل در ماه جولای داده شد، حمایت میکند، شرکای افغانستان نباید آنرا صدمه بزنند و یا بی اطمینانی را در باره کمک ها و یا تعهدات بین المللی به افغانستان بیشتر از طریق الفاظ و یا اعمال شان که شک و تردید های را درین خصوص تولید خواهد کرد، خلق نمایند. چنین مشکلاتی در سالهای ۲۰۱۱-۲۰۱۴ در دوره انتقال قدرت ایجاد گردید و نباید تکرار شود زیرا ایجاد اعتماد و حفظ آن اجزای لازمی پیشرفت و در نتیجه پیروزی در یک زمان بی اطمینانی است. و سخن پایانی، در خواست عاجل کنفرانس ژنیو در مورد افغانستان برای پلان عمل اقتصادی بمنظور پشتیبانی از صلح باید اولویت داده شود. ابعاد اقتصادی تداوم صلح توجه قابل ملاحظه را در ژنیو دریافت و پیگیری آن برای جلو گیری از زایل شدن این حرکت ضروری است.

پایان